

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autor: Josef Kraus
Datum: 24.11.2011
Škola: Integrovaná ZŠ a MŠ Trnová, Trnová 222,
okres Plzeň - Sever

Šablona: III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky
Číslo sady: 01

Název sady: Jazyková výchova
Číslo DUM: 07

Název DUM: Podstatná jména - mluvnické kategorie

Metodický list - anotace:

Žáci si opakují a doplňují znalosti o podstatných jménech s důrazem na základní mluvnické kategorie, uvědomují si význam podstatných jmen. Listy č. 7 a 12 slouží k samostatné práci žáků, ti písemně do sešitu vypracují samostatně zadané úkoly. Tento materiál je určen pro žáky 5. ročníku.

Podstatná jména

Názvy osob, zvířat, věcí, vlastností, dějů –
dělíme je do 2 skupin

obecná a vlastní

Obecná podstatná jména

- Píšeme je vždy na začátku s **malým písmenem** a označují blíže neurčené osoby, zvířata , věci.

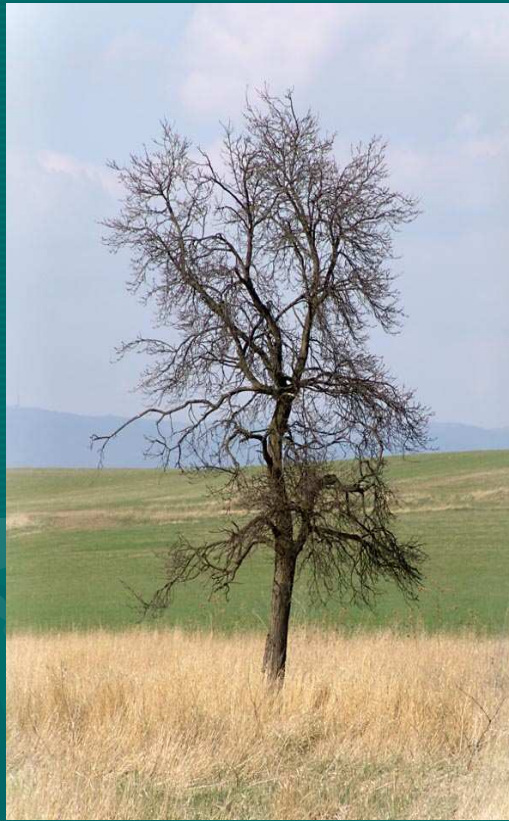
Mezi obecná podstatná jména patří i podřazená slova ke slovům **pes** – vlčák, jezevčík, **strom** – lípa, smrk, apod.

Obecná podstatná jména

pes

strom

vesnice

Vlastní podstatná jména

- Píšeme je vždy na začátku s **velkým písmenem** a označují konkrétní názvy a jména.

Pojmenovávají se jimi konkrétní osoby, zvířata, věci, zeměpisné a místní názvy, apod.

Vlastní podstatná jména

Bára

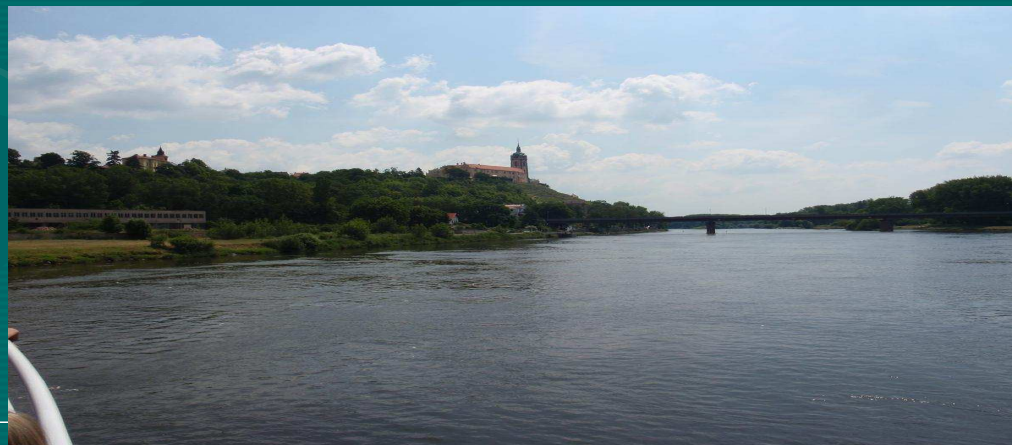
Trnová

Kája

Labe

Doplň

Řeka - erounka, - ěsto - říbram,
- estra - vana, - an - ovák,
- větiny na záhoně, - etr - elezný.

Podstatná jména

U podstatných jmen rozeznáváme následující
mluvnické kategorie:

ROD

ČÍSLO

PÁD

VZOR

ROD

- U podstatných jmen máme trojí rod. Rod *mužský* (ukazujeme zájmenem *ten*) – *ten* pes, *ten* zámek.
- Rod *ženský* (ukazujeme zájmenem *ta*) – *ta* kytka, *ta* postel.
- Rod *střední* (ukazujeme zájmenem *to*) – *to* okno, *to* volání.

ČÍSLO

- U podstatných jmen rozeznáváme dvojí číslo. Jedná-li se o jednu věc, osobu atd. máme číslo *jednotné* (pes, pán), jedná-li se o více věcí, osob atd. máme číslo *množné* (psi, páni).

PÁD

- V českém jazyku máme celkem 7 pádů, **ODPOVÍDÁME JIMI NA NÁSLEDUJÍCÍ PÁDOVÉ OTÁZKY**

- 1.pád – **Kdo? Co?** **pes**
- 2.pád – (bez) **Koho? Čeho?** (bez) **psa**
- 3.pád – (ke) **Komu? Čemu?** (ke) **psu,psovi**
- 4.pád – (vidím) **Koho? Co?** (vidím) **psa**
- 5.pád – **Oslovujeme, voláme** **pse**
- 6.pád – (o) **Kom? Čem?** (o) **psu,psovi**
- 7.pád – (s) **Kým? Čím?** (s) **psem**

Dáváme-li slova do různých pádů, říkáme že je **skloňujeme!!!!!!!!!!!!!!**

PÁD

Vyskloňuj podstatné jméno **kočka**

Číslo jednotné

Číslo množné

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

VZOR

- Každé podstatné jméno má svůj **vzor**, podle kterého přijímá různé tvary, také **i – y** v koncovkách.
- Pro rod **mužský** máme vzory : **pán, hrad, muž, stroj**
(*předseda, soudce*)
- Pro rod **ženský** máme vzory : **žena, růže, píseň, kost**
- Pro rod **střední** máme vzory : **město, moře, kuře,**
stavení

- *Autorem veškerého materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Josef Kraus*